

RIKSDAGENS SVAR 137/2009 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om kommunala pensioner, 3 § lagen om införande av lagen om kommunala pensioner och lagen om statens pensioner

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om kommunala pensioner, 3 § lagen om införande av lagen om kommunala pensioner och lagen om statens pensioner (RP 170/2009 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 34/2009 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av lagen om kommunala pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 13 juni 2003 om kommunala pensioner (549/2003) 89 § 3 mom., sådant det lyder i lag 1293/2006,

ändras i 14 § 1 mom. det inledande stycket, 40 § 2 och 3 mom., 51 §, 52 § 3 mom., 53 § 3 och 5 mom., 54 § 1 mom., 68 § 4 mom., 72 och 73 §, 84 § 1 mom., 89 § 1 mom., 128 a § 1 mom. 12 punkten, 157 § 2 mom., 159 § 1 och 2 mom., 160 § 4 mom., 162 § 5 mom. och 165 § 1 mom.,

av dem det inledande stycket i 14 § 1 mom., 40 § 2 och 3 mom., 51 §, 53 § 5 mom., 54 § 1 mom., 68 § 4 mom. och 84 § 1 mom. sådana de lyder i lag 713/2004, 52 § 3 mom., 89 § 1 mom., 128 a § 1 mom. 12 punkten och 160 § 4 mom. sådana de lyder i nämnda lag 1293/2006, 53 § 3 mom., 159 § 1 mom. och 162 § 5 mom. sådana de lyder i lag 461/2008, 72 § sådan den lyder i nämnda lag 713/2004 och i lag 638/2009, 73 § sådan den lyder i nämnda lagar 713/2004, 1293/2006 och 461/2008 och 165 § 1 mom. sådant det lyder i lag 260/2007, samt

fogas till 53 §, sådan den lyder i nämnda lagar 713/2004, 1293/2006 och 461/2008, ett nytt 5 mom., varvid det ändrade 5 mom. och det nuvarande 6 mom. blir 6 och 7 mom., som följer:

14 §

Deltidspension

Berättigad till deltidspension är en anställd i åldern 60—67 år, förutsatt att

40 §

Tillväxtprocent

Pensionen för den återstående tiden utgörs av 1,5 procent per år av den inkomst för återstående tid som avses i 53 §.

För sådan tid under vilken den anställda har fått invalidpension tillväxer pensionen från ingången av det år då arbetsoförmågan börjar till utgången av den månad då pensionen upphör med 1,5 procent per år av den inkomst för återstående tid som avses i 53 § så som föreskrivs i 59 §.

51 §

Pensionstillväxt på grundval av deltidarbete

Pension för deltidarbete som utförs vid sidan av deltidspension tillväxer på det sätt som föreskrivs i 40 § 1 och 2 mom.

52 §

Förmåner som berättigar till pension

Grund för pensionen är 75 procent av de inkomster som ligger till grund för den förmån som avses i 1 mom. 3 punkten, 65 procent av den inkomst eller arbetsinkomst som ligger till grund för den förmån som avses i 4—9 punkten och 55 procent av den inkomst som ligger till grund för den förmån som avses i 2 punkten. Den arbetsinkomst som ligger till grund för partiell sjukdagpenning enligt 8 punkten utgör dock hälften av den arbetsinkomst som ligger till grund för sjukdagpenningen.

53 §

Återstående tid

När inkomsten för återstående tid bestäms, medräknas också inkomst eller arbetsinkomst som hänförs till granskningstiden och som ligger till grund för en sådan förmån som nämns i 52 § samt den årsinkomst som motsvarar inkomst för återstående tid som ligger till grund för invalidpension som betalats under granskningstiden. Inkomst som ligger till grund för moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning beaktas dock till ett belopp som föreskrivs i 52 § 2 mom.

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken den anställda under granskningstiden har fått en förmån som har intjänats på basis av lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

Om den anställda inte utöver sådana inkomster som avses i 3—5 mom. har haft sådana arbetsinkomster som avses i 2 mom. under granskningstiden, har den anställda inte rätt till pension för den återstående tiden.

54 §

Inkomst för den återstående tiden i särskilda fall

Utan hinder av vad som bestäms i 53 § 2 mom. ska när inkomsten för den återstående tiden bestäms även beaktas inkomster som erhöles under det år då arbetsoförmågan började fram till utgången av den månad under vilken den anställda blivit arbetsoförmögen, om

1) den anställda inte under ett enda år under granskningstiden har sådana arbetsinkomster som enligt 53 § 2, 3 och 7 mom. beaktas när inkomsten för den återstående tiden bestäms, eller

2) om den anställda har sådana arbetsinkomster som avses i 1 punkten endast under det år då

arbetsförmågan började eller det föregående året.

68 §

Inkomster som skall beaktas i pensionen

I en sådan situation som avses i 3 mom. 10 punkten förutsätts dessutom att ett avtal som är förpliktande för arbetsgivaren inte har ingåtts om betalning av vinstpremier och att ägarna vid en bolagsstämma fattar ett bindande beslut om betalning av kontanta vinstpremier efter räkenskapsperiodens slut och att vinstpremierna betalas efter detta. En förutsättning är dessutom att ärendet behandlas i enlighet med lagen om samarbete inom företag (334/2007) eller på något annat motsvarande sätt.

72 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Invalidpension, delinvalidpension eller rehabiliteringsstöd höjs med den nedan nämnda koefficienten från ingången av det kalenderår fram till vilket det har gått fem kalenderår sedan pensionen eller rehabiliteringsstödet började. Förhöjningen bestäms enligt den anställdes ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25 om den anställda vid ingången av året för förhöjningen är i åldern 24—31 år. Förhöjningsprocenten sjunker för varje levnadsår med 1,0 procentenheter. Engångsförhöjningen läggs inte till rehabiliteringstillägget. Engångsförhöjningen räknas ut på grundval av den anställdes löpande pension enligt denna lag.

Om en i 1 mom. avsedd engångsförhöjning inte ingick i förmånslåtarens pension, läggs engångsförhöjningen till den familjepension som betalas från ingången av det kalenderår fram till vilket det har gått fem kalenderår sedan förmånslåtarens invalidpension som ligger till grund för familjepensionen började. Om förmånslåtarens inte fick pension vid sin död, läggs

engångsförhöjningen till den familjepension som betalas från ingången av det kalenderår fram till vilket familjepensionen har fortgått fem kalenderår. Engångsförhöjningen bestäms på det sätt som avses i 1 mom. enligt den ålder som förmånslåtarens skulle ha uppnått vid tidpunkten för förhöjningen.

73 §

Livslängdskoefficient

Den pension som har intjänats fram till det att ålderspensionen och arbetsförmågan började, ska anpassas till förändringen i den förväntade livslängden med en livslängdskoefficient. Som livslängdskoefficient används den koefficient som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer med stöd av 83 § i lagen om pension för arbetstagare.

När ålderspensionen börjar ska pensionen omvandlas med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket den anställda fyller 62 år. Om ålderspensionen börjar före det året omvandlas ålderspensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket pensionen började.

När invalidpensionen börjar ska den pension som har intjänats fram till det att arbetsförmågan började, omvandlas med den livslängdskoefficient som har fastställts för det år under vilket arbetsförmågan började. När en invalidpension ändras till ålderspension omvandlas pensionen inte med livslängdskoefficienten.

84 §

Grund för familjepension

Grunden för familjepensionen är den ålderspension eller fulla invalidpension som förmånslåtarens fick vid sin död. Om förmånslåtarens fick arbetslöshetspension eller sådan invalidpension som avses i 39 § 1 mom. utan tillägg för pensionsdelen för återstående tid, läggs denna pensionsdel till den pension för förmånslåtarens som utgör grund för familjepensionen. Lika så läggs ny pension som förmånslåtarens tjänat in

för tiden med pension till den pension efter för-
månslåtarens som utgör grund för familjepensio-
nen.

89 §

*Grund för minskning av efterlevandepension
samt belopp*

Efterlevandepensionen minskas, om den ef-
terlevande makens i 88 § avsedda arbetspensio-
ner överstiger grunden för minskningen av pen-
sionen. Grunden för minskningen av pensionen
är 500 euro per månad.

128 a §

Utbetalningsordning för pension

Om pension skall betalas till någon annan än
pensionstagaren själv på basis av denna eller nå-
gon annan lag, och två eller flera myndigheter,
kommuner, anstalter eller organ eller andra in-
stanser har rätt till den, betalas pensionen i följande ordning:

12) till en utskökningsmyndighet enligt 4 kap.
2 § i utskökningsbalken (705/2007),

157 §

Besvärstid

När pensionsanstaltens delegations eller sty-
relses protokoll har justerats, ska i 153 § 3 mom.
avsedda beslut hållas framlagda i pensionsan-
stalten. Detta ska på förhand meddelas på pen-
sionsanstaltens anslagstavla för offentliga kun-
görelser. I övrigt iakttas i tillämpliga delar lagen
om offentliga kungörelser (34/1925). Medlems-
samfunden ska dessutom genom tjänstebrev un-
derrättas om ovan avsedda beslut.

159 §

Pensionsanstaltens självrättelse

En part ska inom besvärstiden tillställa den
kommunala pensionsanstalten en besvärsskrift.

Om pensionsanstalten till alla delar godkän-
ner yrkandena i besvär som tillställts anstalten,
ska den ge ett beslut om rättelse i ärendet.

160 §

Sökande av ändring i beslutssammanställning

När ett ärende som gäller besvär över en be-
slutssammanställning behandlas i besvärsnämnden
för arbetspensionsärenden eller försäkrings-
domstolen eller när det är fråga om att till för-
mån för pensionstagaren undanröja eller rätta en
beslutssammanställning som vunnit laga kraft
ska denna lag tillämpas, om inte något annat fö-
reskrivs i lagen om försäkringsdomstolen.

162 §

Undanröjande av ett lagakraftvunnet beslut

Pensionsanstalten ska pröva ett ärende som
avgjorts genom ett lagakraftvunnet beslut på
nytt, om nya upplysningar framkommer i ären-
det. Pensionsanstalten kan då utan hinder av det
tidigare lagakraftvunna beslutet bevilja en för-
vägrad förmån eller bevilja förmånen till ett
större belopp än tidigare. Även besvärsnämnden
för arbetspensionsärenden och försäkringsdom-
stolen kan tillämpa motsvarande förfarande vid
behandlingen av ett besvärssärende. Ändring i
beslutet får sökas så som i detta kapitel anges i
fråga om ett ärende som gäller pension.

165 §

Revision och bokslut

Revision av den kommunala pensionsanstal-
tens räkenskaper och förvaltning utförs av en av
Centralhandelskammaren godkänd revisions-

sammanslutning som delegationen valt för sin mandatperiod. Vid revisionen iakttas revisionslagen (459/2007).

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .
Det inledande stycket i 14 § 1 mom. samt 51 § och 53 § 3 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2011.

Lagens 40 § 2 och 3 mom., 53 § 5 mom. och 73 § tillämpas på ålderspensioner som börjar den 1 januari 2010 eller därefter och på invalid- och

familjepensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Lagens 89 § 1 mom. tillämpas på familjepensioner i fråga om vilka minskning av efterlevandepension görs första gången efter denna lags ikraftträdande.

I fråga om en före 1953 född anställds rätt till deltidspension, pensionstillväxt under tiden för deltidspension samt inkomst för återstående tid tillämpas bestämmelserna i den lag som gäller vid denna lags ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om införande av lagen om kommunala pensioner

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 13 juni 2003 om införande av lagen om kommunala pensioner (550/2003) 3 § som följer:

3 §

De bestämmelser om pensionsrätt och fastställande av pension som finns i lagen om kommunala pensioner tillämpas inte på tjänsteinnehavare, arbetstagare och familje- och närståendevårdare som är födda 1939 eller tidigare och inte på familjepension som beviljas efter dem. Deras pensionsskydd och familjepensionsskyddet efter dem bestäms fortfarande med stöd av

lagen om pension för kommunala tjänsteinnehavare och arbetstagare samt den pensionsstadga som nämns i 2 § 2 mom., sådana de lydde innan lagen om kommunala pensioner trädde i kraft. På efterlevandepension tillämpas dock vad som bestäms i 88—91 § i lagen om kommunala pensioner.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om statens pensioner

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen av den 22 december 2006 om statens pensioner (1295/2006) 87 § 2 och 4 mom., *ändras* 10 § 3 mom., i 14 § 1 mom. det inledande stycket, 52 § 1 mom. 3 punkten, 55 § 2 mom., 57 § 2 mom., 58 §, 62 § 3 mom. 2 punkten, 63 § 1 och 6 mom., 71 § 2 mom., 72 §, 81 § 1 och 4 mom. och 87 § 1 mom., av dem 63 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1035/2008 och 71 § 2 mom. sådant det lyder i lag 639/2009, samt

fogas till 63 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lagar 1035/2008 och 639/2009, ett nytt 6 mom., varvid det ändrade 6 mom. blir 7 mom., som följer:

10 §

Ålderspensionens belopp

Någon förtidsminskning görs inte, om en arbetstagare som får arbetslöshetsdagpenning på basis av den rätt till tilläggsdagar som avses i 6 kap. 9 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) går i ålderspension vid 62 års ålder.

55 §

Fastställande av pension för återstående tid

Av den i 63 § avsedda inkomsten för återstående tid utgör pensionen för återstående tid 1,5 procent per år.

57 §

Pensionstillväxt för tid med invalidpension som upphört

På basis av 1 mom. tillväxer pensionen från och med ingången av det år under vilket arbetsoförmågan började till utgången av den månad under vilken invalidpensionen upphörde på grundval av den inkomst som pensionen för återstående tid grundar sig på och som hänför sig till invalidpensionen, med 1,5 procent per år.

14 §

Rätten till deltidspension

En arbetstagare i åldern 60—67 år som har övergått till deltidarbete har rätt till deltidspension, om

58 §

Pensionstillväxt under tid med deltidspension

På grundval av inkomster av deltidarbete som utförs vid sidan av deltidspension samt på grundval av inkomster som ligger till grund för i 62 § avsedda förmåner för oavlönad tid under tiden för deltidarbete tillväxer pensionen i enlighet med 53 och 54 §.

52 §

Grunderna för pensionstillväxten

Pensionen tillväxer

3) för tid med invalidpension enligt denna lag.

62 §

Oavlönad tid som berättigar till pension

De inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid betraktas som inkomster under det kalenderår till vilket förmånstiden hänförs. De inkomster som ligger till grund för förmånerna berättigar till pension enligt följande:

2) 55 procent av den inkomst som ligger till grund för altemneringsersättning enligt lagen om altemneringsledighet (1305/2002),

63 §

Inkomst som ligger till grund för pension för återstående tid

Den arbetsinkomst som pension för återstående tid grundar sig på (*inkomst för återstående tid*) bestäms på grundval av de arbetsinkomster enligt arbetspensionslagarna och de till grund för i 62 § avsedda förmåner för oavlönad tid liggande inkomster vilka arbetstagaren har erhållit under de fem kalenderår som föregick det år under vilket arbetsoförmågan började (*granskningstid*). I inkomsten för återstående tid räknas också in inkomst för återstående tid som ligger till grund för invalidpension som betalats under granskningstiden. Inkomsten för återstående tid är per månad summan av dessa under granskningstiden erhållna arbetsinkomster, inkomster som ligger till grund för förmåner för oavlönad tid, inkomster för återstående tid som ligger till grund för invalidpension och de inkomster som avses i 4—6 mom., dividerad med sextio.

När inkomsten för återstående tid bestäms beaktas såsom inkomst 1 047,22 euro för varje hel månad för vilken arbetstagaren under granskningstiden har fått en förmån som har intjänats på basis av lagen om pensionsersättning som skall betalas av statens medel för tiden för vård av barn under tre år eller för tiden för studier.

Har arbetstagaren under granskningstiden inte några arbetsinkomster som berättigar till pension, räknas pensionsdelen för återstående tid inte heller till pensionen på basis av de inkomster som ligger till grund för i 62 § avsedda förmåner för oavlönad tid eller de inkomster som avses i 4—6 mom.

71 §

Engångsförhöjning av invalidpension

Engångsförhöjningen räknas ut på grundval av arbetstagarens löpande pension enligt denna lag. Förhöjningen bestäms enligt arbetstagarens ålder vid ingången av året för förhöjningen. Förhöjningsprocenten är 25 om arbetstagaren vid ingången av året för förhöjningen är i åldern 24—31 år. Förhöjningsprocenten sjunker för varje levnadsår med 1,0 procentenheter. Engångsförhöjningen läggs inte till rehabiliteringstillägget.

72 §

Livslängdskoefficient

Den pension som har intjänats fram till det att ålderspensionen och arbetsoförmågan började, ska anpassas till förändringen i den förväntade livslängden med en livslängdskoefficient. Som livslängdskoefficient används den koefficient som social- och hälsovårdsministeriet årligen fastställer med stöd av 83 § i lagen om pension för arbetstagare.

När ålderspensionen börjar ska pensionen omvandlas med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket arbetstagaren fyller 62 år. Om ålderspensionen börjar före det året omvandlas ålderspensionen med den livslängdskoefficient som fastställts för det år under vilket pensionen började.

När invalidpensionen börjar ska den pension som har intjänats fram till det att arbetsoförmågan började, omvandlas med den livslängdskoefficient som har fastställts för det år under vilket arbetsoförmågan började. När en invalidpension

ändras till ålderspension omvandlas pensionen inte med livslängdskoefficienten.

81 §

Grund för familjepension

Familjepensionen fastställs på basis av den ålderspension eller fulla invalidpension enligt denna lag som förmånslåtare fick vid sin död. En ny pension som förmånslåtare tjänat in under sin tid med pension läggs till den pension efter förmånslåtare som familjepensionen grundar sig på.

Om förmånslåtare vid sin död fick invalidpension som inte inkluderade en i 71 § avsedd engångsförhöjning, ökas den löpande familjepensionen med en engångsförhöjning från ingången av det kalenderår fram till vilket förmånslåtarens invalidpension och på basis av den beviljad familjepension tillsammans har fortgått fem kalenderår. Om förmånslåtare inte fick pension vid sin död, läggs engångsförhöjningen till den löpande familjepensionen från ingången av det kalenderår fram till vilket familjepensionen har fortgått fem kalenderår. Procentsatsen för engångsförhöjningen bestäms på det sätt som avses i 71 § 2 mom. enligt den ålder som förmånslåtare skulle ha uppnått vid tidpunkten för förhöjningen.

87 §

Grund för minskning av efterlevandepension samt belopp

Efterlevandepensionen minskas om den efterlevande makens i 86 § avsedda arbetspensioner överstiger grunden för minskningen av pensionen. Minskningen av pensionen är 50 procent av skillnaden mellan de arbetspensioner som avses i 86 § och grunden för minskningen av pensionen. Grunden för minskningen av pensionen är 500,00 euro per månad.

Denna lag träder i kraft den 20 .
Det inledande stycket i 14 § 1 mom. samt 52 § 1 mom. 3 punkten, 58 § och 63 § 1 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2011.

Lagens 55 § 2 mom., 57 § 2 mom., 63 § 6 mom. och 72 § tillämpas på ålderspensioner som börjar den 1 januari 2010 eller därefter och på invalidpensioner där pensionsfallet inträffar den 1 januari 2010 eller därefter. Lagens 87 § 1 mom. tillämpas på familjepensioner i fråga om vilka minskning av efterlevandepension görs för första gången efter denna lags ikraftträdande.

I fråga om en före 1953 född arbetstagares rätt till deltidspension, pensionstillväxt under tiden för deltidspension samt inkomst för återstående tid tillämpas bestämmelserna i den lag som gäller vid denna lags ikraftträdande.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 3 november 2009